

aspirațiile culturale românești și exigențele academice ale lumii occidentale. Cărturarul G.T. Kirileanu, un important istoric, folclorist și epistolar, a fost evocat cu responsabilitatea cercetării vocaționale de către muzeograful Ioana Coșereanu, reușita demersului critic și memorialistic fiind rezultatul focalizării investigațiilor bibliografice și de sursă întreprinse la Arhivele Statului și la Biblioteca Academiei Române. Readucerea în actualitate a unor personalități aparținând istoriei științei și tehnicii, precum Edmond Nicolau, Petru Poni, Radu Cernătescu, C. V. Gheorghiu ș.a., prezentate de Elena Ilie (Muzeul Brăilei), respectiv Monica Nănescu (Muzeul Științei și Tehnicii „Ștefan Procopiu”, Iași) a reiterat ideea că amplitudinea cunoașterii științifice este datoare astăzi apelului programat și informatizat către perspectiva istorică, ca nouă dimensiune a explorării muzeografice moderne.

De asemenea, o serie de intervenții au evidențiat importanța unor instituții fundamentale de educație – precum Academia Română, universitățile de stat, bibliotecile naționale, muzee – analizate dintr-o perspectivă comparativă (discutând situația României în contrast cu Europa occidentală). O atenție deosebită a fost acordată unor personalități din domeniul picturii, prin intermediul lucrărilor: *Maria Pilat Brateș – O acuarelistă interzisă*; Pictorul Sorin Manolescu. Fotografii inedite din colecția familiei și a lui Nicolae Stoica – un „zugrav” uitat, realizate de Corneliu Lupeș (Muzeul Literaturii Române, București), Gabriela Cloșca (Muzeul Brăilei) și Simon Salcă (Teatrul „Victor Ion Popa”, Bârlad) și nu ultimul rând prin prezentarea unor documente inedite, scoase la iveală de Roxana Diaconu de la Casa Memorială din Humulești (Neamț), demonstrează multitudinea de abordări specifice temei elitelor.

Anul 2013 a continuat în același registru, tema *Elitele și societatea* readucând în atenție muzee și personalități literare, prin comunicarea *Ionel Teodoreanu în contextul Iașilor începutului de secol XX*, prezentată de Ioana Coșereanu, elite filozofice, *Vasile Băncilă. Vocația pedagogului*, deosebit conturată de muzeograful Elena Ilie de la Muzeul Brăilei și nu în ultimul rând elite muzicale, abordate prin intervențiile doamnei Dumitra Bulei, *George Enescu și concertele sale la Târgoviște*, și ale Vioricăi Zgutta, care a captat atenția publicului prin detaliile referitoare la impresionanta povestea de dragoste dintre George Enescu și Maria Cantacuzino.

Toate aceste evocări, acompaniate de concertele de excepție oferite în 2012 de Gabriel Croitoru (vioară) și Mihai Ungureanu (pian), respectiv de Antal Zalai (vioară) și József Balog (pian) din Ungaria, în 2013, au contribuit la reușita deplină a manifestărilor organizate la Muzeul „V. Pârvan”, sub egida „Zilele Bârladului”.

Închei această succintă prezentare felicitându-i pe colegii noștri, domnul Mircea Mămălauca, directorul Muzeului „V. Pârvan”, Alina Butnaru și Laurențiu Ursachi, muzeografi, care ne-au oferit oportunitatea de a implementa o serie de expoziții itinerante la Bârlad, dar și de a participa la dezbaterile unor teme atât de complexe în cadrul sesiunilor de comunicări, în ideea de a reda peisajului cultural autohton o seamă de virtuți (precum demnitatea, profesionalitatea și onestitatea) pe care idealul perspectival al cercetării le presupune.

Muzeograf, dr. ing. Monica NĂNESCU
Muzeul Științei și Tehnicii „Ștefan Procopiu” Iași

MUZEUL BÂRLĂDEAN LA CENTENAR

Orice aniversare este prețioasă și implică anumite particularități pentru arealul cultural căruia i se adresează, dar când se marchează un centenar, fie că vine vorba de instituții sau persoane, vibrația este cu mult mai ridicată și ecourile în timp mai îndelungate.

Bârladul, străveche urbe, cu veleități milenare, a supraviețuit vicisitudinilor vremii prin spiritualitatea sa pronunțată făurită de oamenii de elită ai zonei. În a doua jumătate a secolului al XIX-lea și primele decenii ale secolului al XX-lea s-au înființat, aici, principalele instituții culturale

și sociale care să-i asigure verticalitatea viitorului: școli, spitale, tipografii, edituri, biserici, biblioteci, societăți și fundații culturale, rodul muncii pline de pasiune și stăruință, de filantropie și ctitorire a unor intelectuali precum: profesorii Ioan Popescu, Ștefan Neagoe, Stroe Belloescu, Solomon Haliță, doctorii Emanoil Costin și Constantin Codrescu, poezii și prozatorii George Tutoveanu, Constantin Nanu, Corneliu Moldovanu, folcloristul Tudor Pamfile, ilustre fețe ecleziastice Toma Chiricuță, culminând cu Iacov Antonovici, episcop al Dunării de Jos și al Hușilor, istoriograf, om de o vastă cultură, membru de onoare al Academiei Române, membru onorific al Comisiunii Monumentelor Istorice, și mulți alții.

Încununarea acestor eforturi a constituit-o semnarea actului de înființare a Muzeului, la 10 aprilie 1914, numit inițial de membrii Comitetului de Inițiativă, Muzeul Județului Tutova. Noua instituție avea menirea de valorificare a patrimoniului cultural din zona Bârladului și a Moldovei Meridionale. Muzeul se va dovedi pe parcursul deceniilor nu numai un depozitar al numeroaselor colecții achiziționate, ci și un important factor de progres cultural pentru locuitorii acestor plaiuri, formator de conștiințe, cu influențe ce nu pot fi minimalizate în educația tinerei generații, alături de instituția școlară.

Cu momentele de înălțare și lăncezire, cu lumini și umbre în devenirea existențială, Muzeul, care va lua numele celui mai mare arheolog român, Vasile Pârvan, fost elev al Colegiului Național „Gh. Roșca Codreanu“, a parcurs mai multe etape, care i-au consolidat prestigiu, devenind una dintre cele mai reprezentative instituții culturale județene, zonale, deosebit de apreciată și la nivel național.

S-a înălțat din cenușa indiferenței și îndoctrinării fortuite a unui regim totalitar, asemenea păsării Phoenix, a supraviețuit logistic aproape miraculos celor trei distrugătoare seisme din 1977, 1986, 1990, care i-au marcat locația, amenințată cu demolarea, cu fonduri reduse, consolidări prelungite în timp, tendințe „acaparatoare” manifestate de forurile județene, care preconizau, chiar, transferarea colecțiilor la nivelul Muzeului din capitala de județ etc. Și dincolo de unele „scenarii sumbre” ale forurilor tutelare, grupul restrâns de muzeografi, în frunte cu renumitul arheolog și istoric, Vasile Palade, directorul Muzeului „V. Pârvan“, au reușit, mai întâi să evite „catastrofa” care punea în pericol existența acestei instituții și apoi să o extindă, sub aspectul patrimoniului, locației, tematicii, mijloacelor de relaționare. Directorii care au marcat ultimele decenii ale secolului trecut și începutul secolului al XXI-lea, profesorii Nicoleta Arnăutu și Mircea Mamalaucă, implementând un manageriat modern, colaborând cu celelalte instituții culturale ale municipiului Bârlad, societăți științifice, fundații, asociații etc., au făcut să crească cota valorică a Muzeului „V. Pârvan“, devenit, în final, nu numai un brand regional, dar și național. Varietatea și periodicitatea activităților, valoarea lor științifică și culturală (simpozioane, conferințe, dezbateri, sesiuni științifice, lansări de carte, vernisarea unor expoziții, seri muzeale, până la concerte muzicale, proiecții de film, editare de reviste, albume etc.) au făcut ca MUZEUL să devină o locație de elită, care atrage un public de o mare diversitate socio-profesională, adresându-se în același timp tinerei generații.

Centenarul Muzeului „V. Pârvan“ reprezintă un moment de adâncă reverberație culturală pentru noi toți. Misiunea ctitorilor din acel primăvărativ april al anului 1914, a fost dusă mai departe de generațiile de muzeografi, arheologi, profesori, filantropi, colecționari, care au înțeles adevărata menire a unei astfel de instituții, care, asemenea bibliotecilor, teatrelor, caselor de cultură, « academiilor », societăților științifice, fundațiilor, servesc idealului de creștere a valorilor spirituale ale unui popor.

La ceas aniversar, din partea Societății de Științe Istorice, Filiala Bârlad, permiteți-mi să transmit întregului colectiv al Muzeului „V. Pârvan“ un sincer și cordial „La mulți ani !“

Profesor Oltea RĂȘCANU GRAMATICU,
Președinta Societății de Științe Istorice Filiala Bârlad